

Inspreektekst beeldvormende raadsvergadering 20 januari 2015, 19.30 uur

Geachte Raad,

Graag reageert BV op de adviesnota die het College van B & W op 6 januari 2015 heeft vastgesteld. Uw raad wordt verwacht op 24 februari te besluiten over deze nota en daarom informeren wij u vanavond over de zienswijze van de BV.

De BV heeft vanaf de eerste aankondiging van de bezuinigingen in 2010 constructief meegedacht en meegewerkt aan deze opgave. Voor BV heeft het belang van de Veldhovenaar, jong en oud, belesen of laaggeletterd, autochtoon of allochtoon altijd als uitgangspunt gediend. De doelstelling van de bibliotheek is nog altijd om alle Veldhovenaren te ondersteunen bij hun ontwikkeling en hun participatie aan de maatschappij (zie ook uitgebreid de brochure "*Meedoen in de samenleving*" als recent door u ontvangen). De manier waarop we dit doen is in de loop van de tijd veranderd; boeken uitlenen is nog altijd een onderdeel, maar de focus ligt voor de Bibliotheek Veldhoven op haar kerntaken; lezen en literatuur, ontwikkeling en educatie, kennis en informatie, ontmoeting en debat, kunst en cultuur. Mooie technische en abstracte begrippen, zeker van belang voor eenieder, maar wat bedoelen we nu in de dagelijkse praktijk? De bibliotheek is nog altijd de plek in Veldhoven waar iedereen welkom is om elkaar te ontmoeten, om iets te leren, om informatie te halen, om wijzer te worden, om zich een mening te vormen of om ondersteund te worden. De Bibliotheek Veldhoven heeft ruime openingstijden (met de intentie deze nog verder te verruimen) en stelt geen eisen zoals een toegangsbewijs, afspraak, lidmaatschap of consumptie. Veel Veldhovenaren weten de bibliotheek dan ook te vinden om te studeren (gratis WiFi), om zich op de hoogte te stellen van nieuws en opinies d.m.v. kranten en tijdschriften, om een praatje te kunnen maken of om af te spreken met vrienden. Dat is uniek in Veldhoven, een alternatief met dezelfde mogelijkheden is er niet.

Jaarlijks ontvangt de bibliotheek Veldhoven zo'n 200.000 bezoekers op de locatie aan het Meiveld. Gemiddeld ruim 650 bezoekers per dag, 6 dagen per week, iedere week weer. Zelf gaat de bibliotheek ook naar buiten, naar de peuterspeelzalen, de kinderdagverblijven, het onderwijs, het Sondervick College, de verzorgingstehuizen etc. Kortom; het bereik van de bibliotheek is groot én het belang is groot. In onze moderne kennissamenleving moet iedereen kunnen blijven meedoen, daar levert de bibliotheek een bijdrage aan. Daarom moet de bibliotheek haar activiteiten blijven aanbieden aan de inwoners van

Veldhoven. Ook het college heeft uitgesproken dat zij de functies van de culturele instellingen in stand wil houden. Daar zijn we het over eens.

Over de wijze waarop we dit kunnen doen zijn we het bijna met elkaar eens. In het scenario 3 dat de culturele instellingen gezamenlijk hebben opgesteld zijn we uitgegaan van kansen en mogelijkheden om de eigen doelstelling van iedere instelling, de ontwikkeling en het meedoen van de Veldhovenaar, en gezamenlijke doelstellingen, waaronder ook de verlevendiging van het centrum, te bereiken. In het scenario 3 en ook in scenario 4 gaat de bibliotheek haar taken en activiteiten anders organiseren om een substantiële bijdrage te leveren aan de bezuinigingsopdracht. Maar dat er bij een zo een zware bezuiniging ook zaken ingeleverd worden is duidelijk. Als de bibliotheek haar bovenverdieping inlevert betekent dit onder andere dat er beduidend minder activiteiten op eigen locatie kunnen worden georganiseerd wat ook effect kan hebben op de beoogde reuring op het Meiveld, dat de lees- en studieruimte in de huidige vorm verdwijnt en dat we partijen als Seniorweb en de Speel-o-theek mogelijk op andere locaties moeten gaan onderbrengen. Ons uitgangspunt om het bibliotheekwerk naar de doelgroepen te brengen (naar de jeugd en de kwetsbaren, dus naar het onderwijs en de zorginstellingen) is in de basis kansrijk maar moet nog verder worden uitgewerkt en staat of valt met de medewerking van de gemeente en de betreffende instellingen. Datzelfde geldt ook voor de samenwerking met de collega instellingen. Ik spreek hier over samenwerking en bewust niet over samenvoeging. De bibliotheek is namelijk van mening dat het succes van samenwerking gelegen is in de intrinsieke bereidheid tot samenwerking van de verschillende partijen. Die bereidheid tot samenwerking komt voort uit overeenkomsten die er zijn tussen de culturele instellingen. Maar er zijn ook wezenlijke verschillen tussen de organisaties. De Bibliotheek Veldhoven richt zich met name op de jeugd en de kwetsbaren en zou in die optiek ook deels ondergebracht kunnen worden bij de doelstelling van de “vitale samenleving”, terwijl bijvoorbeeld de Schalm zich als entertainment organisatie meer richt op commerciële activiteiten voor volwassenen. Die verschillen mogen er zijn en moeten niet geslecht worden door top-down een samenvoeging op te leggen. Als partijen zelf de meerwaarde zien en ervaren is samenwerking zeer kansrijk. Dan kan er positieve energie gestoken worden in het gezamenlijk programmeren, organiseren en faciliteren. Samenwerking die wat ons betreft zeker niet vrijblijvend hoeft te zijn. Echter, wordt de samenwerking top-down opgelegd door zonder meer al uit te gaan van samenvoeging dan werpt dat op voorhand barrières op. Het is in onze optiek zonde van de tijd en energie om meteen te

gaan te investeren in een totale samenvoeging. Deze tijd en energie kan veel beter gestoken worden in het bereiken van resultaten die beoogd worden door de nauwere samenwerking. Ook omdat Bibliotheek Veldhoven er immers in het kader van scenario 3, waarop scenario 4 gemakshalve voortbouwt, er van uit is gegaan dat de ingrijpende veranderingen die scenario 3 onvermijdelijk met zich zal brengen in uiteindelijk 2018 (minder ruimte/ meer externe samenwerking en daarin investeren met minder personeel) onder eigen regie kunnen worden uitgevoerd. Dat zal al heel veel inzet kosten. Het gelijktijdig opgaan in een groter geheel met onverkorte uitvoering van scenario 3 is een brug te ver, brengt een adequate uitvoering van scenario 3 in gevaar en overstijgt de mogelijkheden die van Bibliotheek Veldhoven realiter mogen worden verwacht.

Tot slot vraagt de Bibliotheek Veldhoven aandacht voor de meer gedetailleerde uitwerking van scenario 4. Deze uitwerking is voorzien in de nota, maar tegelijkertijd stelt het College in de nota ook voor om tot besluitvorming en keuze voor scenario 4 over te gaan. Eind 2015 kan dan een voorstel tot subsidievaststelling worden besproken. En eerst dan kan Bibliotheek Veldhoven haar standpunt definitief bepalen.

INSPREKEN RAADSVERGADERING d.d. 20 januari 2015

Geachte leden van de Raad,

Ik stel het als voorzitter van muziekschool Art4U zeer op prijs in de gelegenheid te worden gesteld in uw vergadering in te spreken en daar is alle aanleiding toe.

Ik heb ter voorbereiding van mijn inspreken, kennis genomen van het rapport Berenschot, de adviesnota aan de Raad en het daarop gebaseerde voorgenomen raadsbesluit. En laat ik maar een eerste schot voor de boeg geven: de relatie tussen het rapport Berenschot, de adviesnota en het daarop voorgenomen raadsbesluit is flinterdun.

De adviesnota geeft geen antwoorden maar stelt vragen, zit vol met onzekerheden en rechtvaardigt niet de stellig geformuleerde voornemens in het raadsbesluit.

Met welke blik hebben wij gekeken naar wat er nu voor ligt. Drie voor ons wezenlijke basisprincipes zijn daarbij uitgangspunt geweest:

- Muzikale basiseducatie voor elk kind tijdens zijn schoolloopbaan
- Het behoud van een infrastructuur waarbinnen onze organisatie borg staat voor een structurele relatie met het onderwijs en de muziekverenigingen en het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig muziekonderwijs; onze drie pijlers
- Een werkomgeving waarin een eigen gezicht, een eigen identiteit en een eigen kwaliteit zichtbaar en herkenbaar zijn, zowel organisatorisch als qua huisvesting

I. Met name op dat laatste punt kunnen we ons niet herkennen in het voorgenomen raadsbesluit en tekenen wij bezwaren aan. Een opgelegde organisatorische en bestuurlijke samenvoeging van de vier culturele instellingen zonder daarbij eerst grondig onderzoek te hebben gedaan naar de synergievoordelen en andere mogelijkheden om tot verdere samenwerking te komen, vinden wij in dit stadium onwenselijk en onnodig. Niet too little too late maar too much and too early.

Zijn wij tegen samenwerking: Zeker niet. Maar onderzoek eerst wat mogelijk en haalbaar is en voordelen oplevert en geef de instituten hierin de ruimte om dat in een proces van nauwe samenwerking te ontwikkelen. Uit recent onderzoek onlangs gepubliceerd in het NRC is glashard aangetoond dat opgelegde fusies in de cultuursector niet werken en het beoogde doel volledig voorbij schieten.

U moet zich ter vergelijking maar eens inbeelden dat het college van B&W Eindhoven zou voorstellen het van Abbemuseum, de bibliotheek, het Parktheater, het muziekgebouw en het CKE organisatorisch en bestuurlijk samen te voegen. Daar zou iedereen wel van opkijken en grote vraagtekens plaatsen over nut en noodzaak. In het Raadsvoorstel dat voor u ligt wordt dat op Veldhovense schaal wel voorgesteld. En dat zonder enige behoorlijke onderbouwing.

Er wordt gesproken over een nieuwe culturele entiteit; een prachtige term die echter leeg is. Waar niemand die hier aanwezig is zich een voorstelling van kan maken. Wat is het doel daarvan? Wij vrezen dat daarmee op voorhand zonder nader onderzoek en onderbouwing een weg wordt ingeslagen waarbij de eigen identiteit en specificiteit van ieder van de 4 instellingen onherkenbaar wordt. Dat grote entiteiten extra bestuurslagen hebben en in de praktijk duurder en moeilijker bestuurbaar zijn, is veelvuldig aangetoond.

De 4 instellingen hebben gemeenschappelijk dat ze onder de noemer cultuur kunnen worden geschaard. Maar de verschillen zijn groot. Van actieve kunstbeoefening tot receptief ondergaan. Van gerichtheid op volwassenen tot primaire gerichtheid op de jeugd. Van gerichtheid op educatie en ontwikkeling tot consumptie van bestaande kunstuitingen.

Wij roepen u daarom op, de opdracht tot organisatorische en bestuurlijke **samenvoeging** te wijzigen in **samenwerking** en daaraan toe te voegen dat er een proces moet worden gestart om de maximale mogelijkheden **te onderzoeken** voor de meest optimale samenwerking en daar vervolgens het meest gewenste management- en bestuursmodel bij te zoeken. Andere vormen van samenwerking leveren naar onze overtuiging veel meer voordelen op.

Uitgaande van het gegeven dat de uitwerking van scenario 4 volgens Berenschot substantieel meer geld oplevert dan de taakstelling (€ 990.000,- t.o.v. 800.000,-) is er voldoende ruimte om zo'n op gedegen onderzoek gebaseerd proces mogelijk te maken.

Ik wil uw raad ook meegeven dat bestuur en medewerkers van Art4U zeer loyaal hebben meegewerkt aan de bezuinigingsopdracht; een transformatieproces hebben ingezet dat intensief en ingrijpend is voor alle

betrokkenen. Het is buitengewoon teleurstellend nu vast te stellen dat in het voorstel van het College Art4U zowel bestuurlijk als organisatorisch als zelfstandige instelling wordt opgeheven.

II. Ik kom tot een tweede fundamenteel bezwaar. Dat is het gemak waarmee beweringen worden gedaan over de mogelijkheden van dislocatie. Tal van activiteiten kunnen plaats vinden op locatie tijdens de schooluren en na schooltijd in het kader van buitenschoolse opvang. Geen misverstand daarover. De nieuwe MFA's zijn daar bijvoorbeeld uitermate geschikt voor. Dat gebeurt ook al volop. We missen echter in het voorgenomen raadsbesluit een centrale ruimte voor het uitvoeren van onze cursuspoot, nu zo prominent gehuisvest aan de Bossebaan. Muziekonderwijs is in belangrijke mate gebaseerd op het werken met en leren bespelen van instrumenten die met enige regelmaat binnen de locatie op efficiënte manier verplaatst moet kunnen worden; dat kan niet gedislodeerd. Denk aan piano's, vleugels, groot slagwerk, xylofoons en drumstellen. Daar zullen ruimtes voor beschikbaar moeten zijn die een permanente standaardinventaris hebben en zodanig geluidsisolerend zijn dat andere gebruikers daar geen hinder van ondervinden. Ter adstructie van bovenstaande; meerdere van onze docenten bevinden zich in lessituaties waarbij gehoorbescherming normaal is. Dit alles raakt ook fundamenteel aan ons gezicht, onze herkenbaarheid, onze identiteit. Die centrale plek is niet meegenomen in het voorgenomen besluit. Ik kan die in ieder geval niet ontdekken.

III. Dat brengt mij op het punt van de huisvesting. Het pand aan de Bossebaan is in 1997, nog maar 18 jaar geleden, voor € 2.1 miljoen neergezet. Er is in de wijde omgeving geen muziekgebouw met voor dit doel zo specifieke kwaliteit. De akoestiek van de Rabo-zaal wordt door kenners alom geroemd. Neem in uw overwegingen mee, dat hier bij het afstoten van dit gebouw, sprake is van kapitaalvernietiging die niet meer is terug te draaien. Het gebouw is immers van uw gemeente en niet van ons. Een mogelijke herontwikkeling van deze locatie is natuurlijk niet uitgesloten, maar de mogelijkheden daarvoor staan op voorhand geenszins vast en is één van de eerdere genoemde onzekerheden. Het gebouw aan de Bossebaan is een maximaal op onze werkvorm toegespitst pand met bijzondere voorzieningen. Echter in de ogen van een bedrijfsmakelaar is het een zeer incurant pand. Uit de opdracht van ons verricht onderzoek blijkt dat de huidige marktwaarde een markthuur rechtvaardigt die € 110.000,- lager is dan van ons instituut jaarlijks gevraagd wordt en die ook nog eens jaarlijks in tegenstelling tot de subsidie wordt geïndexeerd. Als wij dit gebouw, deze kwaliteit al moeten inleveren in het kader van de projectontwikkeling dan menen wij dat daar adequate huisvesting tegenover dient te staan die veel meer inhoudt dan een paar kantoren/werkruimtes boven de bibliotheek.

IV. Mijn vierde en laatste punt inhoudelijk punt. Art4U heeft vanaf het moment dat de bezuinigingen op ons afkwamen, zelfs al eerder, een proces in werking gezet dat tot een fundamentele analyse heeft geleid van ons bestaansrecht en de legitimiteit om dat te subsidiëren.

Wij hebben onze nek uitgestoken. Een vlucht naar voren gemaakt.

Het resultaat daarvan is een toekomstbestendig Art4U met een kernorganisatie die garant staat voor de uitwerking van onze drie pijlers.

Daarin zijn substantiële ingrepen voorzien in de loonkosten en arbeidsvoorwaarden die zeer pijnlijk en ingrijpend zijn voor onze medewerkers. Door deze inzet kan een infrastructuur voor muziekonderwijs overeind worden gehouden, waarin geborgd is dat alle kinderen in aanraking komen met muziek. En dat sluit nagenoeg naadloos aan bij het recent verschenen rapport van de minister van OCW, mevrouw Bussemaker, die de noodklok luidt over de huidige kaalslag in het onderwijs van kunst en cultuur. Het is te aanmatigend, maar zij heeft voor de onderbouwing van haar notitie vast en zeker goed kennis genomen van het door ons ingezette transformatieproces "naar een toekomstbestendig Art4U".

Geachte leden van de Raad, ik ga afronden. Ik roep u op om het ons mogelijk te maken dat "toekomstbestendige Art4U" uit te kunnen voeren in een herkenbare huisvesting die recht doet aan onze eigen specifieke kwaliteit en identiteit. Ik kan u daarbij verzekeren dat wij alle kansen zullen benutten die leiden tot een zo optimaal mogelijke samenwerking en synergie op inhoudelijk, programmatisch, organisatorisch en bestuurlijk niveau.

Concreet betekent dit voor de besluitvorming dat we uw Raad verzoeken de stelligheid en onomkeerbaarheid van de voorgestelde uitwerking uit het collegevoorstel te halen. Dit kan door de voorgestelde koers, lees scenario 4, te onderzoeken in plaats van op te leggen en door de term samenvoegen te vervangen door samenwerken.

20 januari 2015
Peter Bunnik, voorzitter Art4U

Geacht college, geachte leden van de gemeenteraad en overige belangstellenden,

Mijn naam is Wiel Berden. Ik ben bestuurslid van Museum 't Oude Slot.

Vanavond spreken we met elkaar over hervorming van het kunst- en cultuuraanbod in onze gemeente.

Het is goed dat we hierover *samen* in gesprek gaan.

Gemeente, culturele instellingen en alle overige betrokken Veldhovenaren die willen participeren.

Hervormen betekent in dit geval dat je het bestaande culturele aanbod ter discussie stelt om er iets anders voor terug te krijgen.

Niet zomaar iets anders. Natuurlijk niet.

Hervormen doe je met een vooropgezet doel.

Ons gezamenlijke doel is te komen tot dat wat nodig is om cultuur in Veldhoven veerkrachtig en daarmee aantrekkelijk te houden voor iedereen.

Wij van 't Oude Slot zien uit naar een constructief gesprek met u allen.

Niet alleen vanavond, maar ook daarna.

=====

Het zou mooi zijn als we er daadwerkelijk in slagen om samen een nieuw cultureel voorzieningspalet te ontwerpen. Een palet dat los staat van instituties. Een flexibel aanbod van culturele voorzieningen waarmee verschillende maatschappelijke sectoren zich verbonden weten. En dan heb ik het niet alleen over onderwijs, maar zeker ook over de lokale economie.

Als je echt wilt hervormen moet je los van *het bestaande* denken. Je oude jas aan de kapstok hangen. Openstaan voor nieuwe ideeën uit onverwachte hoek.

Wij zien het toekomstige cultureel voorzieningenaanbod van Veldhoven bij voorkeur vervat in een hybride configuratie. Het moet straks mogelijk zijn om flexibel om te gaan met nieuwe culturele initiatieven en activiteiten. Structuren en organisaties zijn dan ondersteunend aan

een steeds veranderend cultureel klimaat; aan een doorlopend zoeken naar het optimum van maatschappelijke betrokkenheid en culturele dynamiek.

Daartoe is een niet vrijblijvende samenwerking nodig tussen de instituten en goede bindende afspraken. Daarop dient in eerste instantie de focus te liggen.

Vrij vertaald heet dit dat cultuur geen binnengrenzen heeft. Dat we niet langer spreken in termen van disciplines, maar dat de uiting zelf vertrekpunt is.

Dat betekent:

Ruimte geven aan culturele en kunstzinnige uiting,

En de mogelijkheid verschaffen tot het beleven ervan.

Los gedacht van discipline, instituties en andere structuren.

=====

Als museum 't Oude Slot zien wij het komende gesprek met vertrouwen tegemoet.

We zien namelijk nieuwe kansen in Veldhoven.

Juist ook in de wereld van het museum is het zoeken naar culturele allianties algemeen goed geworden. Het maakt immers nieuwe betekenisgeving mogelijk. En dat is wat onze samenleving hard nodig heeft.

Een tweede reden dat we het gesprek met vertrouwen tegemoet zien, ligt meer in de relationele sfeer.

Het Oude Slot weet zich goed verbonden met de Veldhovense samenleving. Onze relaties met het onderwijs en de culturele partners zijn uitstekend.

En we hebben waardering voor de wijze waarop de politiek in Veldhoven het gesprek met de instellingen nu voert.

=====

Ik wil tot een afronding komen.

Het gesprek dat we met elkaar gaan voeren verdient een vruchtbare opbrengst.

Daarom:

Laten we denken in kansen en mogelijkheden.

Laten we over onze eigen schaduw heenstappen en de samenwerking zoeken, niet vrijblijvend, en rekening houdend met elkaar.

Met Museum 't Oude Slot als de mooie cultuuretalage van Veldhoven.

Spreekrecht Beeldvormende raadsavond 20 januari 2015
De heer Henk Coppens, De Schalm, Raad van Toezicht

Henk Coppens; sinds enkele maanden lid van RvT van de Schalm en ruim 40 jaar "gebruiker" van de Schalm, zowel vanaf het podium als vanuit de zaal.

Afgelopen weken heb ik me intensief ingelezen in het reilen en zeilen en de huidige situatie van de Schalm. Tevens heb ik met direct betrokkenen kunnen praten over waar we staan en wat de uitdagingen zijn.

Tijdens het inwerken in mijn nieuwe rol zijn me toch een aantal positieve zaken opgevallen, mn ook uit de benchmark die recentelijk is gebeurd met vergelijkbare theaters in de buurt: belangrijkste conclusie voor mij was en is **"Veldhoven krijgt veel theater voor relatief lage kosten, ver boven het gemiddelde in de markt van vergelijkbare theaters"** :

- 657 activiteiten met in totaal bijna 82.000 bezoekers, ruim 4% meer dan vorig jaar, waarvan 35% in de categorie jeugdigen vallen;
- 160 theatervoorstellingen met ruim 40.000 bezoekers met een bezettingsgraag van 63 % met een programmering met gereduceerd risicoprofiel;
- een film- en verhuur-gebeuren wat groeit en nog zeker verdere potentie heeft;
- en een ingrijpende reorganisatie , waarbij structureel ruim 200.00 Euro bespaard is en 20% van de vaste formatie is afgebouwd.

Echter gegeven de realiteit van vandaag dat er een aanvullende bezuinigingsopdracht ligt van 800.000 Euro voor de 4 instellingen, beseft en begrijpt de Directie en de RvT van de Schalm dat aanvullende maatregelen nodig zijn, echter het "laag en hoger hangende fruit" is reeds succesvol geplukt de afgelopen periode.

Dus we zullen anders naar de situatie moeten durven kijken om de beoogde, additionele besparingen te vinden.

Referentie hierbij is het Berenschot-rapport en met name scenario 4, waar een additionele besparing van 150.000 Euro voor gesteld wordt.

Berenschot stelt voor om alle verlieslatende activiteiten te schrappen. Als we dit advies klinisch en rechtlijnig zouden overnemen, dan zou dit betekenen dat de Schalm niet meer een podium zou kunnen bieden aan lokale verenigingen, amateurgezelschappen, diverse maatschappelijke instellingen waaronder scholen. Zij gebruiken de Schalm voor een tarief ver onder de kostprijs en vormen daarmee de verlieslatende

activiteiten. De theater- en Film-voorstellingen en de zakelijke verhuur leveren een bruto positief exploitatie-resultaat.

Directie en RVT van de Schalm zouden dit een onacceptabele richting vinden die indruist tegen een van de belangrijkste redenen dat Veldhoven überhaupt een eigen Theater heeft. Wij nemen aan dat de Raad deze mening deelt. Dus de conclusie van Berenschot dat 100.000 Euro van de beoogde 150.000 Euro bespaard kan worden door het schrappen van verlieslatende activiteiten vinden wij onjuist en onacceptabel.

Vervolgonderzoeken, die duidelijk moeten maken of de door Berenschot verwachte bezuiniging van 100.000 euro op een andere manier gerealiseerd kan worden, zouden zich moeten focussen op :

1. Synergie door samenwerking met onze collega-instellingen met focus op management, logistiek, infrastructuur en gebouwen,
2. gebruik van de kleine zaal en andere gedeelten van de Schalm-accommodatie door andere instellingen/ nieuwe gebruikers
3. mogelijke efficiencymogelijkheden binnen de huidige organisatie boven op de reeds gerealiseerde besparingen

Uiteindelijk zullen we SAMEN met onze collega's tot oplossingen moeten komen, zonder te sterk vast te houden aan vooringenomen stellingen. Deze creatieve en innovatieve houding mag U van de Directie en de RvT verwachten, met maar een randvoorwaarde: in de nieuwe opzet moet er **een Veldhoven-waardig theater mogelijk blijven , dat breed toegankelijk is, mn ook voor lokale verenigingen en scholen.**